

FAGOT

Zestaw Fagot na stanowisku bojowym (A. Rawski).

Obsługa Fagota zajmuje stanowisko ogniowe (A. Rawski).

FAGOT – przenośny przeciwpancerny zestaw raketowy 9K111 (w nomenklaturze NATO – AT-4 SPIGOT) konstrukcji radzieckiej, opracowany w tuskim KBP przez zespół pod kierunkiem A. Szpunowa i produkowany m.in. przez rosyjskie zakłady w Kowrowie, Lżewsku i Tule oraz na licencji w Bułgarii. Był pierwszym radzieckim przenośnym przeciwpancernym zestawem raketowym z półautomatycznym układem kierowania (tzw. II generacja zestawów) i przewodowym przesyłaniem sygnałów sterujących lotem pocisku. Został wprowadzony do uzbrojenia armii radzieckiej na początku lat siedemdziesiątych, gdzie stopniowo zaczął zastępować przeciwpancerny zestaw raketowy Malutka. Należy do podstawowych środków przeciwpancernych w krajach byłego Układu Warszawskiego stosowanym na średnich odległościach, przeznaczonym do zwalczania zarówno nieruchomości jak i ruchomych (poruszających się z prędkością do 60 km/h) opancerzonych wozów bojowych. Do Wojska Polskiego został wprowadzony w drugiej połowie lat siedemdziesiątych.

FAGOT

Zestaw składa się z pocisku raketowego 9M111 (umieszczonego fabrycznie w pojemniku startowym, stanowiącym prowadnicę rurową jednorazowego użytku) oraz przenośnej wyrzutni 9P135. Pocisk jest produkowany w dwóch wersjach: 9M111-2 (o donośności od 70 do 2000 m i przebijałości pancerza 400 mm) i 9M111M (o donośności od 70 do 2500 m i przebijałości 460 mm). Pojemnik startowy, mieszczący pocisk i gazogenerator, jest zamknięty hermetycznie pokrywami. Na zewnątrz pojemnika zamontowano baterię zasilającą aparaturę wyrzutni.

Oba pociski, wyposażone w głowicę kumulacyjną, są zbudowane w układzie typu „kaczka” z dwoma parami sterów aerodynamicznych z przodu i czterema statecznikami z tyłu. Rozwijają się one po wystrzeleniu pocisku z pojemnika startowego za pomocą gazogeneratora. Pomiędzy statecznikami znajdują się dwie dysze silnika marszowego a w tylnej części pocisku zamontowano szpulę z przewodem i reflektor podczerwieni, umożliwiające śledzenie pocisku przez przyrząd kierowania. Położenie pocisku na torze lotu jest porównywane z linią celowania a w przypadku rozbieżności naziemna aparatura sterowania wypracowuje komendy sterowania do odpowiedniej nastawy sterów i przesyła je linią przewodową do pocisku. W ten sposób pocisk jest sprowadzany na linię celowania.

Wyrzutnia składa się z: trójnożnej, składanej podstawy z mechanizmem kierunkowym i podniesieniowym (umożliwiają naprowadzanie kontenera w obu płaszczyznach), aparatury startowej i sterowania, przyrządu kierowania oraz szyny, na której spoczywa kontener z pociskiem. Przyrząd kierowania ma jednookularowy celownik peryskopowy

i dwukanałowy koordynator optyczno-mechaniczny do śledzenia położenia pocisku. Jeden kanał jest wykorzystywany na małych odległościach, drugi zaś – na większych, przy czym ich przełączanie odbywa się automatycznie.

Pocisk Fagota może być wystrzelony z wyrzutni naziemnych, samobieżnych i bojowych wozów piechoty. Ponadto konstrukcja wyrzutni umożliwia wystrzeliwanie również przeciwpancernych pocisków kierowanych 9M113 Konkurs.

W ciągu wielu lat eksploatacji zestaw był poddawany modernizacji zarówno w Rosji jak i za granicą. Między innymi słoweńska firma Fotona z Lubliany wyposażała Fagota w celownik termowizyjny, umożliwiający zwalczanie pojazdów opancerzonych również w nocy.

Podstawowe dane zestawu FAGOT

Masa zestawu - 40 kg,
masa podstawy z wyposażeniem dodatkowym - 27 kg,
masa pocisku z kontenerem - 13 kg,
kaliber pocisku - 120 mm,
masa pocisku - 8 kg,
długość pocisku - 875 mm,
długość kontenera - 1098 mm,
średnia prędkość lotu pocisku - około 180 m/s,
szybkostrzelność teoretyczna - 3 strz./min,
obsługa - 3 żołnierzy
(jeden przenosi wyrzutnię, dwóch zaś - po dwa pociski).

Wyrzutnia Fagota z celownikiem termowizyjnym (Fotona).

widok z boku – z zamontowanym kontenerem z pociskiem

widok z przodu